

DE VLAAMSE MINISTER VAN MOBILITEIT, OPENBARE WERKEN, VLAAMSE RAND, TOERISME EN
DIERENWELZIJN
DE VLAAMSE MINISTER VAN WERK, ECONOMIE, INNOVATIE EN SPORT

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Standpuntbepaling van de Vlaamse regering inzake het ontwerp van koninklijk besluit betreffende de pleziervaart

1. INHOUDELIJK

1.1 Inleiding

Krachtens artikel 6, § 4, 3°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen dienen de gewestregeringen betrokken te worden bij het ontwerpen van de regels van de algemene politie en de reglementering op het verkeer en vervoer, alsook van de technische voorschriften inzake verkeers- en vervoersmiddelen.

1.2 Toelichting

1.2.1 Context

In het kader van de voornoemde procedure wordt het ontwerp van koninklijk besluit betreffende de pleziervaart aan het Vlaams Gewest voor advies voorgelegd.

De adviesvraag van Philippe De Backer, ontslagnemend minister van Digitale Agenda, Telecommunicatie en Post, belast met Administratieve vereenvoudiging, Bestrijding van sociale fraude, Privacy en Noordzee, werd ontvangen op 1 februari 2019 met een gevraagde antwoordtermijn van 30 dagen.

1.2.2 Algemene bespreking

Het ontwerp van koninklijk besluit strekt tot uitvoering van de wet van 5 juli 2018 betreffende de pleziervaart, en concentreert en uniformeert de regelgeving betreffende de pleziervaart die tot op heden erg versnipperd was. Met de wet van 5 juli 2018 betreffende de pleziervaart is er een duidelijk kader voor de gebruiker, wetgever en handhaver gecreëerd. Eveneens focust de wet betreffende pleziervaart op administratieve vereenvoudiging, responsabilisering van de pleziervaarder en verbetering van de veiligheid.

1.2.3 Artikelsgewijze bespreking van het ontwerp

- Hoofdstuk 2 (artt 2.1. tot en met 2.20) betreft de regels omtrent de registratie van pleziervaartuigen.
- Hoofdstuk 3 (artt. 3.1 tot en met 3.81) betreffen de regels inzake de veiligheid van de pleziervaart. Dit hoofdstuk omvat de regels omtrent:
 - Certificaten:
 - de CE-keuring (artt. 3.1 tot en met artt. 3.46)
 - de Uniecertificaten (artt. 3.47 tot en met 3.64),
 - dit betreft de omzetting van de RL 2016/1629 naar analogie van de technische voorschriften binnenschepen
 - de Grote pleziervaartuigen op zee (artt. 3.65 tot en met 3.67)
 - dit betreft de pleziervaartuigen met romplengte van meer dan 24 meter
pleziervaartuigen voor bedrijfs- of beroepsmatig gebruik (artt. 3.67 tot en met 3.73)
 - Technische vereisten (artt. 3.75 tot en met 3.81)
 - Deze afdeling bevat aparte regels inzake technische eisen voor Pleziervaartuigen tot 24 meter, Pleziervaartuigen met een Uniebinnenvaartcertificaat en Grote pleziervaartuigen op zee.
 - Veilige procedures (artt. 3.82 tot en met artt. 3.83)
 - Bemanning (art. 3.84)
- Hoofdstuk 4 bevat de regels omtrent vaarbevoegdheidsbewijzen.
 - dit betreft de regels omtrent het aanvragen en de afgifte, de examens, het Internationaal Certificaat van de vaarbevoegdheidsbewijzen.
- Hoofdstuk 5 bevat de regels omtrent de groepsactiviteiten met pleziervaartuigen en voor brandingsporten in de wateren onder Belgische jurisdictie en een aparte regeling voor specifieke weersomstandigheden (art. 5.2)
- Hoofdstuk 6 omvat de regels inzake aansprakelijkheid en verantwoordelijkheid. Meer concreet komen aan bod;
 - Plichten schipper (artt. 6.1 en 6.2)
 - Alcohol en drugs (artt. 6.3 en 6.7)
- Hoofdstuk 7 bevat de regels inzake brandingsporten en waterscooters.
 - Hier worden de bepalingen van het KB brandingsporten overgenomen.
- Hoofdstuk 8 regelt de samenstelling van volgende organen:
 - Commissie Pleziervaart (artt 8.1 tot en met 8.6)
 - Federaal Overlegplatform voor de Pleziervaart (artt 8.9 tot en met 8.15)
 - Examencommissie (artt 8.16 tot en met 8.22)
 - Commissie van Deskundigen (artt 8.23 tot en met 8.26)

- Hoofdstuk 9 bevat de overgangsbepalingen
- Hoofdstuk 10 bevat de wijzigings -en opheffingsbepalingen.

1.2.4 Inhoudelijke bespreking

In het voorliggende ontwerp van koninklijk besluit betreffende pleziervaart worden volgende belangrijke onderwerpen behandeld in zake pleziervaart op de Belgische wateren: registratie van de pleziervaartuigen, veiligheid, vaarbevoegdheidsbewijzen, activiteiten en handhaving.

Op basis van de screening van het voorliggend ontwerp van KB betreffende pleziervaart worden onderstaande opmerkingen en voorstellen van tekstuele aanpassingen aan het ontwerp van koninklijk besluit betreffende pleziervaart geformuleerd:

I. Algemene bepalingen

De definitie betreffende Beneden-Zeeschelde in art. 1.1.1^o komt niet overeen met de definitie uit het Koninklijk besluit houdende politiereglement van de Beneden-Zeeschelde van 23 september 1992. Het is noodzakelijk dat definitie betreffende Beneden-Zeeschelde aangepast wordt conform het Koninklijk besluit houdende politiereglement van de Beneden-Zeeschelde van 23 september 1992.

De federale overheid blijft bevoegd voor de veiligheid en leest, interpreteert en ontwerpt elk artikel, lid of hoofdstuk nu als een veiligheidsmaatregel terwijl bij sommige van die bepalingen toch wel vraagtekens kunnen geplaatst worden of ze effectief wel veiligheidsmaatregelen zijn. Naargelang een regel gekwalificeerd wordt als een veiligheidsvoorschrift, dan wel als een regel van politie voor binnenschepen is het Vlaamse Gewest dus niet resp. wel bevoegd ten aanzien van de pleziervaartuigen. Inzake de bevoegdheid omtrent pleziervaart geldt een onderscheid tussen de regels van politie over het verkeer op de waterwegen art. 6, §1, X, 10° BWHI) en de bemanning (art. 6, §1, X, 11° BWHI) enerzijds en de regels inzake de veiligheid van de binnenschepen anderzijds (art. 6, §1, X, 11° BWHI). Regels van politie over het verkeer op waterwegen zijn een gewestelijke bevoegdheid, zo ook waar ze betrekking hebben op pleziervaartuigen. Die bevoegdheid strekt zich territoriaal uit tot de "binnenwateren", waarmee zijn bedoeld alle wateren aan de landzijde van de basislijn, zijnde de laagwaterlijn van de kust. Daartoe behoren zowel de rivieren, kanalen en meren die voor binnenvaartschepen bevaarbaar zijn, als de maritieme wateren achter de basislijn, en met name de zeehavens. Naargelang een regel gekwalificeerd wordt als een regel van politie, dan wel als een veiligheidsvoorschrift voor binnenschepen is het Vlaamse Gewest wel resp. niet bevoegd ten aanzien van de pleziervaartuigen.

Het ontwerp van KB interpreteert de federale bevoegdheid inzake de veiligheid van pleziervaartuigen op bepaalde punten te ruim, ten nadele van de gewestbevoegdheid inzake de regel van politie op de waterwegen. Dit stelt zich bij volgende artikelen van het ontwerp KB:

- Art. 6.1 (plichten van de schipper) en 6.2 (alcohol en drugs): Het zijn gedragsregels die veeleer regels van politie over het verkeer op de waterwegen zijn, dan dat het om regels gaat inzake de staat van veiligheid van binnenschepen. Het Algemeen Politiereglement voor de Scheepvaart op de Binnenwateren bevat overigens ook regels in dat verband zodat er een dubbele regeling dreigt te ontstaan (zie hoofdstuk 12).

- Art. 10.8 heft het Algemeen reglement der scheepvaartwegen van het Koninkrijk op, “voor wat de federale bevoegdheden betreft”. Dit KB behoort in beginsel tot de bevoegdheid van de gewesten. Het is dus, mede gelet op het verschil in interpretatie van de bevoegdheden, niet duidelijk welke bepalingen precies opgeheven worden en welke niet, zodat hier onduidelijkheid over zal bestaan. Het is noodzakelijk dat de bepalingen die opgeheven worden concreet aangeduid worden. Eenzelfde probleem stelt zich met artikel 10.9.
- Art. 3.84: bemanningsvoorschriften voor pleziervaartuigen
- Hoofdstuk 4: vaarbevoegdheidsbewijzen, voor zover het betrekking heeft op de binnenwateren (incl. havens en Beneden-Zeeschelde).
- Art. 5.1; art. 7.1 e.v. en art. 10.6: verbod en toelating van wedstrijden, activiteiten, groepsactiviteiten met pleziervaartuigen en brandingsporten voor zover het betrekking heeft op de havens aan de kust (zone 3)

II. Registratieplicht

Overwegend dat de registratieplicht op basis van een verplicht CE attest voor vaartuigen tussen 2,5 m en 7 m niet haalbaar is in de praktijk en dit gezien vele vaartuigen van deze afmetingen niet over een CE attest beschikken (o.a. Europe, Laser,...), is het noodzakelijk om volgende ontheffingen te voorzien in het voorliggend ontwerp koninklijk besluit betreffende pleziervaart:

- Ontheffing van verplichting tot CE attest bij registratie van vaartuigen tot 7 meter dat gebruikt wordt bij scholing, training en wedstrijd.
- Ontheffing van verplichting tot registratie van vaartuigen tot 7 meter, dat begeleid wordt in kader van trainingen en wedstrijden en waarvoor een vergunning door de bevoegde autoriteit afgeleverd werd.

III. Belgische vlag

Het is noodzakelijk om in afdeling 5, art.2.19 §2 te definiëren wat verstaan dient te worden onder een ‘erkende jachtclub’.

De bepaling in afdeling 5, art.2.19 §2 dat “*De nationale vlag gevoerd door de pleziervaartuigen waarvan de eigenaar lid is van een erkende jachtclub, vertoont in het bovenste derde van de zwarte baan, een gele koninklijke kroon.*” betekent een extra kost voor de pleziervaart en is niet aangepast aan de tijdsgeest.

IV. Georganiseerde sport als niet-commerciële activiteit en gelijkwaardigheid van VTS diploma's:

In de wet betreffende de pleziervaart van 5 juli 2018 wordt scholing niet expliciet gecatalogeerd als een commerciële activiteit (voor bedrijfs- of beroepsgebruik).

Het voorliggend ontwerp van koninklijk besluit betreffende pleziervaart heeft een impact op scholingsactiviteiten, stages, trainingen en sportkampen in georganiseerd verband, in het kader van de gesubsidieerde activiteiten en de werking van de georganiseerde sportsector door of via de erkende Vlaamse sportfederaties, en Sport Vlaanderen zelf, of de Vlaamse Trainersschool (VTS). Het gaat hem dus niet om charteractiviteiten noch opleidingsvormen, zoals aangeboden door charterbedrijven of private vaarscholen, maar door erkende vzw's aangesloten bij een erkende sportfederatie (bv. Wind en Watersport Vlaanderen) en door Sport Vlaanderen zelf.

In deze context bleek immers tijdens de diverse overlegmomenten met de wetgever dat scholing niet wordt aanzien als een vorm van onderwijs, maar als een vorm van commerciële activiteit (aan dewelke strengere eisen gekoppeld zijn), in alle gevallen, zonder onderscheid tussen het statuut van de aanbieder, hetzij privaat, vzw of overheid. Dit heeft als gevolg dat de pleziervaartuigen en bestuurders (in casu lesgevers) vallen onder de bepalingen die gelden in geval van bedrijfs- of beroepsgebruik.

Het is essentieel en noodzakelijk om in het voorliggend koninklijk besluit te bepalen dat het sport gerelateerde gebruik in georganiseerd verband van alle vaartuigen bestemd en gebruikt voor scholing, stages en trainingen in het kader van de gesubsidieerde activiteiten en de werking van de georganiseerde sportsector door of via de erkende Vlaamse sportfederaties, en Sport Vlaanderen zelf, of de Vlaamse Trainersschool (VTS, niet als commerciële activiteit kan gedefinieerd worden.

Dat alleen de federale administratie bevoegd zou zijn om ook voor de kleinzeilerij de vaarbevoegdheidsbewijzen af te leveren is een bevoegdheidsprobleem, In concreto dient art. 11 inzake het organiseren van examens met het oog op het behalen van de vereiste vaarbevoegdheidsbewijzen, afgetoetst te worden ten opzichte van de Vlaamse gemeenschapsbevoegdheid inzake sporttak gerichte opleidingen en die op heden voornamelijk ingevuld worden door de Vlaamse Trainersschool, Sport Vlaanderen en de erkende watersportfederatie (en hun clubs). De Vlaamse Trainersschool (samenwerkingsverband tussen Sport Vlaanderen, de erkende Vlaamse sportfederaties en de Vlaamse universiteiten en hogescholen met een opleiding Lichamelijke Opvoeding, opgericht in 1994 en decretaal verankerd) (hierna: VTS) is op heden het enige officiële erkenningsorgaan voor sportkaderopleidingen in Vlaanderen en organiseert een brede waaier aan opleidingsmogelijkheden – waaronder dus ook vallen: de zeilsport en andere gerelateerde watersporten. De VTS-cursussen bevatten inhoudelijk minstens dezelfde elementen vereist voor het verkrijgen van de vaarbewijzen (per niveau). Bijgevolg dienen de VTS diploma's als voldoende vaarbevoegdheidsbewijzen aanzien te worden, en als gelijkwaardig erkend te worden met de vereiste vaarbevoegdheidsbewijzen zoals voorzien in het ontwerp koninklijk besluit betreffende pleziervaart.

Op basis van de bovenstaande overwegingen is het noodzakelijk om scholing door de VTS te erkennen als een vorm van onderwijs – en niet als commerciële activiteit, met de gepaste ontheffingen van relevante bepalingen in het voorliggend ontwerp koninklijk besluit Pleziervaart, inzake vaartuig en bestuurder. Tevens is het noodzakelijk dat de VTS diploma's erkend worden als voldoende vereiste (en minstens gelijkwaardig aan het brevet Yachtman) voor begeleiding van scholing en training uitgevoerd door niet commerciële organisaties (Sport Vlaanderen, erkende vzw's van WWSV).

Onderstaande bepalingen dienen in het ontwerp koninklijk besluit betreffende pleziervaart opgenomen te worden:

- een definitie van het begrip Beneden-Zeeschelde, conform het Koninklijk besluit houdende politiereglement van de Beneden-Zeeschelde van 23 september 1992 (zie art 1.1.1°)
- een definitie van het begrip 'erkende jachtclubs' (zie art. 29)
- een erkenning van VTS diploma's als voldoende vereiste (en minstens gelijkwaardig aan het brevet Yachtman) voor begeleiding van scholing en training uitgevoerd door niet commerciële organisaties (Sport Vlaanderen en erkende vzw's van Wind en Watersport Vlaanderen).

Onderstaande bepalingen dienen ontheven te worden uit het ontwerp koninklijk besluit betreffende pleziervaart:

- de verplichting tot CE attest bij registratie van vaartuigen tot 7 meter dat gebruikt wordt bij scholing, training en wedstrijd.
- de van verplichting tot registratie van vaartuigen tot 7 meter, dat begeleid wordt in kader van trainingen en wedstrijden en waarvoor een vergunning door de bevoegde autoriteit afgeleverd werd.

1.2.5 Advies Inspectie van Financiën

In het advies van de Inspectie van Financiën van 22 februari 2019 (in bijlage bijgevoegd) wordt gewezen op de korte antwoordtermijn van 30 dagen gelet op de voorafgaande betrokkenheid van het Vlaams gewest door onder meer een overlegvergadering van 15 oktober 2018.

Het ontwerp van koninklijk besluit strekt tot uitvoering van de wet van 5 juli 2018 betreffende de pleziervaart. In het kader van de opmaak van de wet van 5 juli 2018 betreffende de pleziervaart heeft er op initiatief van de FOD Mobiliteit en Vervoer op 30 mei 2018 een overlegvergadering plaatsgevonden tussen de FOD Mobiliteit en Vervoer en de Gewesten. Tijdens dit overleg heeft Sport Vlaanderen reeds duidelijk gesteld dat het noodzakelijk is dat de federale overheid scholing niét gaat definiëren als een commerciële activiteit, met een argumentatie zoals hoger vermeld onder punt 1.2.4. In het kader van voorliggend ontwerp van koninklijk besluit betreffende pleziervaart heeft er op 15 oktober 2018 eveneens een overlegvergadering plaatsgevonden tussen de FOD Mobiliteit en Vervoer en de Gewesten. Daarbij bleek dat een aantal opmerkingen vanuit het Vlaams Gewest, en in het bijzonder de opmerking omtrent scholing, niet weerhouden werden door de FOD Mobiliteit en Vervoer.

1.3 Conclusie

Gezien het voorgaande, wordt voorgesteld dat de Vlaamse Regering niet instemt met dit ontwerp van koninklijk besluit betreffende pleziervaart.

2. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap. Dit wordt bevestigd door het advies van de Inspectie van Financiën dd 22 februari 2019 (dat als bijlage bij deze nota is gevoegd). Het akkoord van de minister, bevoegd voor de begroting, moet niet worden ingewonnen.

3. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

- "a. personeel: het voorstel heeft geen weerslag op gebied van personeelsinzet"
- "b. werkingsuitgaven: het voorstel heeft geen weerslag op de lopende uitgaven"
- "c. investeringen en schuld: het voorstel heeft geen investeringen als gevolg"
- "d. ontvangsten: het voorstel resulteert niet in bijkomende ontvangsten"
- "e. conclusie: het voorstel heeft geen weerslag op de werking van de lokale besturen"

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemeen beleid inzake personeel en organisatieontwikkeling, niet vereist is.

5. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

Aangezien er geen sprake is van een regelgevend initiatief van de Vlaamse overheid, is er voor deze nota aan de Vlaamse Regering geen wetgevingstechnisch advies, taalkundig advies of Reguleringsimpactanalyse vereist. JoKER is hier tevens niet van toepassing.

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° niet in te stemmen met het ontwerp van koninklijk besluit betreffende pleziervaart, gelet op de talrijke bevoegdheidsoverschrijdingen waarvan sprake onder rubriek 1.2 en de negatieve impact op de uitoefening van de Vlaamse bevoegdheden inzake onder meer Sport;
- 2° de heer minister-president van de Vlaamse Regering te gelasten deze beslissing ter kennis te brengen van de federale overheid.

De Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken,
Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn,

Ben Weyts

De Vlaamse minister van Werk, Economie,
Innovatie en Sport,

Philippe Muyters

Bijlagen:

- adviesvraag van de minister van Digitale Agenda, Telecommunicatie en Post, belast met Administratieve vereenvoudiging, Bestrijding van sociale fraude, Privacy en Noordzee van 28 januari 2019 (bijlage 1);
- advies Inspectie Financiën van 22 februari 2019 (bijlage 2)